

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Соціальна та демографічна статистика

(назва освітнього компонента)

підготовки _____ **бакалавра**

(назва освітнього рівня)

Спеціальності _____ **232 Соціальне забезпечення**

(шифр і назва спеціальності)

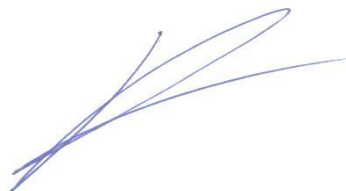
освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення

Силабус освітнього компонента «Соціальна та демографічна статистика» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 232 Соціальне забезпечення, за освітньо-професійною програмою Соціальне забезпечення.

Розробник: Колосок Андрій Мирославович, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(доц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.

Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення ОПП Соціальне забезпечення ОС бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання <u>2</u>
		Семестр <u>3-ий</u>
		Лекції <u>30</u> год.
ІНДЗ: <u>є</u>		Практичні (семінарські) <u>30</u> год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
	Самостійна робота <u>52</u> год.	
	Консультації <u>8</u> год.	
Мова навчання		Форма контролю: <u>екзамен</u> Українська

II. Інформація про викладача (- ів)

ППП [Колосок Андрій Мирославович](#),
 Науковий ступінь кандидат економічних наук,
 Вчене звання доцент
 Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
 Телефон +380667288130,
 Електронна пошта Kolosok.Andrew@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Освітній компонент «Соціальна та демографічна статистика» належить до циклу нормативних дисциплін професійної підготовки бакалавра галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення, освітньо-професійної програми Соціальне забезпечення. Вивчається в третьому семестрі, формою підсумкового контролю є екзамен. На вивчення освітнього компонента відведено 4 кредити (120 годин), у тому числі: 30 годин лекційних, 30 год. практичних, 8 год. консультації та 52 год. самостійної роботи.

Вивчення освітнього компонента «Соціальна та демографічна статистика» сприятиме підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх бакалаврів з соціального забезпечення, їх готовності кваліфіковано і майстерно виконувати свої професійні обов'язки, забезпечить оволодіння сучасними теоретичними і прикладними знаннями з дослідження та аналізування масових явищ у соціально-демографічних процесах.

2. Пререквізити:

Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички сформовані у ході вивчення ОК «Економічні основи соціального захисту», ОК «Система соціального захисту».

Постреквізити:

Освоєння даного освітнього компонента є необхідним для подальшого вивчення ОК «Соціальна політика», ОК «Соціальні стандарти держав ЄС», написання курсової роботи з теорії та практики соціальної політики.

3. Мета - засвоєння здобувачами освіти цілісної системи знань про основи статистичних методів збирання, оброблення та аналізу інформації стосовно соціально-демографічних явищ і процесів, формування тенденцій їх розвитку та усвідомлення можливого впливу на систему

соціального забезпечення.

Завдання освітнього компонента: засвоїти статистичне спостереження; розглянути зведення і групування статистичних даних; ознайомити із поданням статистичних даних у таблицях і графіках; вивчити систему статистичних показників; розуміти розрахунок статистичних показників; вивчити демографічну статистику; розглянути особливості статистики соціального захисту населення, зайнятості та умов праці, охорони здоров'я і медичного обслуговування, рівня життя населення; засвоїти принципи вивчення масових явищ; мати уяву про зміни і тенденції у демографічних процесах; розуміти і аналізувати соціальні процеси, які відбуваються в різних сферах суспільного життя; використовувати в професійній діяльності фахівця з соціального забезпечення основні методи обробки та аналізу статистичних даних.

4. Освітній компонент спрямований на формування *інтегральної компетентності* (Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної діяльності соціального забезпечення або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов);

загальних компетентностей (ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК4. Здатність планувати та управляти часом. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел);

фахових компетентностей (ФК1. Здатність аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави. ФК6. Вміння планування та звітності в системі соціального забезпечення населення. ФК12. Здатність до організації та управління процесами в соціальному забезпеченні).

Очікувані програмні результати навчання: ПРН2. Ідентифікувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства та прояви соціально-економічних проблем у різних категорій населення. ПРН3. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження. ПРН4. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення. ПРН11. Визначати соціальні проблеми та потреби і причини їх виникнення, тенденції розвитку, наслідки, соціальний стан певних категорій населення. ПРН12. Аналізувати ефективність соціально-економічної підтримки населення та здійснювати відповідну корекцію в межах компетентності. ПРН13. Аналізувати та оцінювати рівень матеріально-економічного захисту різних категорій населення.

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа Zoom, MOODLE, Office 365, вебсервіс Google Classroom), пояснення, розповідь, бесіда; *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні*: *вправи*.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом науково-педагогічного викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Методи та технології викладання ¹	Форма Контролю ² / Бали
Змістовий модуль I. Загальні питання статистики							
Тема 1. Статистичне спостереження	10	2	2	6		лекція-диспут / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/2
Тема 2. Зведення і групування статистичних даних	11	2	2	6	1	метод круглого столу / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/2
Тема 3. Подання статистичних даних: таблиці і графіки	11	2	2	6	1	лекція-диспут / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/2
Тема 4. Система статистичних показників	13	4	4	4	1	лекція-диспут / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Тема 5. Розрахунок статистичних показників	13	4	4	4	1	метод круглого столу / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Разом за модулем 1	58	14	14	26	4	x	14
Змістовий модуль II. Демографія та галузева соціальна статистика							
Тема 6. Демографічна статистика	14	4	4	6		лекція-диспут / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Тема 7. Статистика соціального захисту населення	13	4	4	4	1	метод круглого столу / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Тема 8. Статистика зайнятості та умов праці	11	2	2	6	1	лекція-диспут / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/2
Тема 9. Статистика охорони здоров'я і медичного обслуговування	11	2	2	6	1	лекція-диспут / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/2
Тема 10. Статистика рівня життя населення	13	4	4	4	1	метод круглого столу / Zoom, Office 365, Moodle	ДС, ДБ, РЗ/К, Т/4
Разом за модулем 2	62	16	16	26	4	x	16
Види підсумкових робіт						Бал	
Модульна контрольна робота						60/Т	
МКР 1						30	
МКР 2						30	
ІНДЗ						10	
Всього годин/ Балів	120	30 ³	30 ³	52	8	100	

Примітки: ¹/ Moodle, Zoom, Office 365 – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті у дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

² / Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

³ У випадку набору здобувачів освіти менше 15 (малокомплектна група) кількість аудиторних годин

зменшується вдвічі. Теми не розглянуті аудиторно опрацьовуються здобувачами освіти самостійно.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

Тема	Кількість годин
Змістовий модуль I. Загальні питання статистики	
Тема 1. Статистичне спостереження	
1.1. Предмет статистики. 1.2. Основні поняття в статистиці. 1.3. Метод статистики. 1.4. Суть і організаційні форми статистичного спостереження. 1.5. План статистичного спостереження. 1.6. Види і способи спостереження. 1.7. Помилки спостереження.	6
Тема 2. Зведення і групування статистичних даних	
2.1. Суть статистичного зведення та групування. 2.2. Типологічні групування. 2.3. Структурні групування. 2.4. Величина рівних інтервалів. 2.5. Формула Стерджеса. 2.6. Атрибутивні ряди. 2.7. Варіаційні ряди.	6
Тема 3. Подання статистичних даних: таблиці і графіки	
3.1. Статистичні таблиці. 3.2. Класифікація статистичних таблиць. 3.3. Побудова таблиць в Microsoft Excel. 3.4. Основні елементи статистичних графіків. 3.5. Класифікація графіків. 3.6. Графіки рядів розподілу. 3.7. Побудова графіків Microsoft Excel.	6
Тема 4. Система статистичних показників	
4.1. Суть статистичних показників. 4.2. Види статистичних показників. 4.3. Сутність абсолютних величин. 4.4. Види абсолютних величин. 4.5. Сутність, база порівняння та принципи побудови відносних величин. 4.6. Види відносних величин. 4.7. Системи статистичних показників.	4
Тема 5. Розрахунок статистичних показників	
5.1. Сутність та види середніх величин. 5.2. Правило мажорантності. 5.3. Властивості середньої арифметичної. 5.4. Порядкові (структурні) середні. 5.5. Абсолютні показники варіації. 5.6. Відносні показники варіації. 5.7. Аналітичні показники в рядах динаміки. 5.8. Індекси.	4
Змістовий модуль II. Демографія та галузева соціальна статистика	
Тема 6. Демографічна статистика	
6.1. Статистичне вивчення чисельності населення. 6.2. Статистичне вивчення структури населення.	6

6.3. Показники руху населення. 6.4. Біологічна константа І. Зюсмільха. 6.5. Коефіцієнти соціально-демографічних процесів. 6.6. Прогнозування чисельності населення. 6.7. Статистика трудового потенціалу.	
Тема 7. Статистика соціального захисту населення 7.1. Сутність та завдання статистики соціального захисту населення. 7.2. Статистичне вивчення надання соціальних послуг. 7.3. Статистичне вивчення соціального забезпечення. 7.4. Статистичне вивчення соціальної допомоги. 7.5. Розрахунок сукупного доходу сім'ї. 7.6. Статистичне спостереження за функціонуванням системи соціального захисту. 7.7. Статистичне оцінювання стану й ефективності соціального захисту населення.	4
Тема 8. Статистика зайнятості та умов праці 8.1. Ринок праці та завдання його статистичного вивчення. 8.2. Завдання та джерела інформації статистики зайнятості. 8.3. Основні поняття статистики зайнятості. 8.4. Показники економічної активності населення. 8.5. Статистика безробіття. 8.6. Статистичний облік зайнятих у неформальному секторі економіки. 8.7. Система показників умов праці.	6
Тема 9. Статистика охорони здоров'я і медичного обслуговування 9.1. Система охорони здоров'я як об'єкт статистичного вивчення. 9.2. Джерела даних про охорону здоров'я. 9.3. Здоров'я та його характеристики. 9.4. Система показників загальної захворюваності населення. 9.5. Статистика інвалідності та виробничого травматизму. 9.6. Показники ефективності системи охорони здоров'я. 9.7. Статистичне дослідження системи медичного страхування.	6
Тема 10. Статистика рівня життя населення 10.1. Методологічні підходи до визначення якості та рівня життя. 10.2. Індекс людського розвитку. 10.3. Нормативи споживання та споживчі бюджети. 10.4. Доходи та витрати населення. 10.5. Диференціація населення за рівнем матеріального добробуту. 10.6. Статистика споживання матеріальних благ. 10.7. Методика комплексної оцінки бідності.	4
Всього	52

7.Індивідуально науково-дослідне завдання (ІНДЗ)

Індивідуально-дослідне завдання (ІНДЗ) видаються здобувачам освіти на першому занятті, і виконуються здобувачем самостійно у письмовій формі при консультуванні з викладачем. Варіант вправи здобувач освіти вибирає згідно порядкового номеру у журналі. Максимальна кількість балів за **ІНДЗ 10 балів**.

За даними про розмір пенсії у визначеній кількості пенсіонерів розрахувати: розмах варіації, середній розмір пенсії, середнє лінійне відхилення, середнє квадратичне відхилення, дисперсію, коефіцієнт осциляції, лінійний коефіцієнт варіації, квадратичний коефіцієнт варіації.

Варіант 1									
Розмір пенсії, грн.	2680	3520	4500	5400	7300	9100	11560	15400	23100
Пенсіонерів, осіб	5236	8963	12532	13890	11235	10258	2358	425	52
Варіант 2									

Розмір пенсії, грн.	2685	3625	4400	5600	7200	9000	11500	15000	22100
Пенсіонерів, осіб	5238	8752	11596	14231	11965	10365	2135	465	49
Варіант 3									
Розмір пенсії, грн.	2752	3589	4325	6201	7350	8925	11325	16000	24000
Пенсіонерів, осіб	6125	7598	12358	13258	12365	10235	2456	358	35
Варіант 4									
Розмір пенсії, грн.	2698	3685	4582	5985	8520	9523	12580	15932	23500
Пенсіонерів, осіб	5987	8100	12589	12586	13258	9985	2890	411	48
Варіант 5									
Розмір пенсії, грн.	2752	3857	4235	5523	8725	9852	13200	16800	24500
Пенсіонерів, осіб	5495	8236	11985	13258	14235	10235	2580	235	35
Варіант 6									
Розмір пенсії, грн.	2658	3589	4569	5863	8523	9235	13950	15900	25800
Пенсіонерів, осіб	4895	7985	12365	13695	13569	10968	2658	325	65
Варіант 7									
Розмір пенсії, грн.	2785	4100	5200	6320	8360	10230	14569	17000	26000
Пенсіонерів, осіб	3569	6895	11256	14568	14568	12365	1856	425	38
Варіант 8									
Розмір пенсії, грн.	2689	4350	5600	6800	9100	11200	14500	16100	24000
Пенсіонерів, осіб	3698	7589	13236	14358	15692	16365	2154	523	49
Варіант 9									
Розмір пенсії, грн.	2720	3950	5400	6750	9200	11100	14600	16200	25000
Пенсіонерів, осіб	4125	8120	12658	14568	15980	16258	2050	510	35
Варіант 10									
Розмір пенсії, грн.	2750	3850	5300	6800	9400	11450	15100	17000	26000
Пенсіонерів, осіб	3985	8500	13100	14850	15970	16952	2010	490	27

Критерії оцінювання ІНДЗ

10 балів - здобувач освіти самостійно обґрунтовує, викладає своє бачення, логічно, цілісно, послідовно та стилістично, граматично правильно будує відповідь; аналізує різні погляди для кожної ситуації, наводить доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання поставлених ситуацій; вкінці робить висновок, який органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів; усі зроблені розрахунки правильні.

5 балів - здобувач освіти самостійно обґрунтовує, викладає своє бачення, логічно, цілісно, послідовно та стилістично, граматично правильно будує відповідь; аналізує різні погляди для кожної ситуації, наводить доречний аргумент; вдало добирає лексичні засоби; висновок впливає із проблеми, яка аналізується; у роботі є недоліки: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; висловлювання не завжди обґрунтовані, не підкріплені фактичним матеріалом, переходи між ними не є вмотивованими, у зроблених розрахунках наявні помилки.

0 балів - здобувачем освіти висловлення не відповідають або частково відповідають проблемі, яка розглядається; лексика і граматична будова мовлення на елементарному рівні; теза не відповідає запропонованій темі; наведені аргументи не є доречними; прикладу немає або він не є доречним, усі зроблені розрахунки помилкові.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Соціальна та демографічна статистика» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка

розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Соціальна та демографічна статистика» є екзамен. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента становить 40 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, робота в малих групах, індивідуальна робота студентів, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 40.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи у вигляді письмового або комп'ютерного тестування та проводиться або під час навчального заняття (його частини). Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить 60 балів.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни). Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти. Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг або у випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V. Підсумковий контроль

Іспит проводиться у вигляді письмового або комп'ютерного тестування. Здобувачам освіти пропонуються тестові завдання у кількості 30 запитань (по 2 бали). Максимальна оцінка за іспит – **60 балів.**

Види тестових завдань:

- з вибором однієї правильної відповіді;
- з вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Тестові завдання складаються відповідно до питань, винесених на іспит.

Програма іспиту затверджується на засіданні кафедри.

Складання та перескладання іспиту проводиться згідно розкладу. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Орієнтовні питання іспиту

1. Аналіз ефективності системи охорони здоров'я.
2. Аналітичні показники в рядах динаміки.
3. Біологічна константа І. Зюсмільха.
4. Види абсолютних величин.
5. Види відносних величин.
6. Види і способи спостереження.
7. Види середніх величин.
8. Властивості середньої арифметичної.
9. Графіки рядів розподілу.
10. Джерела даних про охорону здоров'я.
11. Джерела статистики.
12. Дисперсія та способи її обчислення.
13. Диференціація населення за рівнем матеріального добробуту.

14. Доходи та витрати населення.
15. Завдання та джерела інформації статистики зайнятості.
16. Загальні коефіцієнти руху населення.
17. Здоров'я та його характеристики.
18. Індекс Джині.
19. Індекс людського розвитку.
20. Індекс тяжкості злочинів.
21. Індeksi.
22. Класифікація графіків.
23. Класифікація статистичних таблиць.
24. Коефіцієнти соціально-демографічних процесів.
25. Крива Лоренца.
26. Латентна злочинність.
27. Метод статистики.
28. Методика комплексної оцінки бідності.
29. Методологічні підходи до визначення якості та рівня життя.
30. Моральна статистика.
31. Нормативи споживання та споживчі бюджети.
32. Основні завдання і види групування.
33. Основні завдання статистики та її організація.
34. Основні питання методології статистичних групувань.
35. Основні поняття в статистиці.
36. Основні поняття статистики зайнятості.
37. План статистичного спостереження.
38. Побудова графіків Microsoft Excel.
39. Побудова таблиць в Microsoft Excel.
40. Показниками визначення масштабів бідності.
41. Показники варіації.
42. Показники диференціації споживання.
43. Показники економічної активності населення.
44. Показники ефективності системи охорони здоров'я.
45. Показники злочинності.
46. Показники розшарування бідного населення.
47. Показники руху населення.
48. Помилки спостереження.
49. Порядкові (структурні) середні.
50. Правило мажорантності.
51. Правова статистика.
52. Предмет статистики.
53. Приріст населення та його види.
54. Прогнозування чисельності населення.
55. Реальні та номінальні доходи населення.
56. Ринок праці та завдання його статистичного вивчення.
57. Рівні мінімальних доходів та соціальних гарантій.
58. Рівняння демографічного балансу.
59. Розрахунок сукупного доходу сім'ї.
60. Ряди розподілу.
61. Система охорони здоров'я як об'єкт статистичного вивчення.
62. Система показників умов праці.
63. Спеціальні коефіцієнти руху населення.
64. Статистика безробіття.
65. Статистика соціального забезпечення.

66. Статистика соціальної допомоги.
67. Статистика споживання матеріальних благ.
68. Статистика трудового потенціалу.
69. Статистика чисельності населення.
70. Статистичне вивчення інвалідності та виробничого травматизму.
71. Статистичне вивчення надання соціальних послуг.
72. Статистичне оцінювання стану й ефективності соціального захисту населення.
73. Статистичне спостереження за функціонуванням системи соціального захисту.
74. Статистичний облік зайнятих у неформальному секторі економіки.
75. Статистичні таблиці.
76. Структура населення.
77. Сутність та завдання статистики соціального захисту населення.
78. Суть і організаційні форми статистичного спостереження.
79. Суть статистичного зведення та групування.
80. Формула Стерджеса.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять за темами 1-3, 8, 9

2 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого мультимедійного представлення завдання на практичному занятті.

1,5 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

1 бал - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

0,5 балів - Оцінюється робота здобувача освіти, який при відтворенні навчального матеріалу дає елементарну, фрагментарну відповідь, з початковим уявленням про предмет вивчення, не вміє застосувати теоретичні положення при розв'язанні задач.

0 балів - Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять за темами 4-7, 10

4 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого

мультимедійного представлення завдання на практичному занятті.

3 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

2 бал - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

1 балів - Оцінюється робота здобувача освіти, який при відтворенні навчального матеріалу дає елементарну, фрагментарну відповідь, з початковим уявленням про предмет вивчення, не вміє застосувати теоретичні положення при розв'язанні задач.

0 балів - Оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна

1. Архіпова С. А. Демографія та соціальна статистика в соціальній роботі: навчальний посібник. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 118 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/41286>
2. Бовкун О. А. Соціальна і демографічна статистика: навчальний посібник. Умань: Візаві, 2019. 160 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/10861>
3. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика: навчальний посібник. Полтава: РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/10351>
4. Колосок А. М. Соціальна та демографічна статистика: конспект лекцій / укладач Андрій Мирославович Колосок. Луцьк: ПП «Поліграфія», 2022. 68 с. (протокол № 10 від 21.06.2022 р.). URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20527>
5. Підгорний А.З., Самоєнкова О.В., Ольвінська Ю.О., Вітковська К.В. Соціально-демографічна статистика: підручник. Одеса: ФОП Гуляєва В.М., 2017. 424 с. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6428>

Додаткова

6. Горкавий В.К. Статистика: підручник. Третє вид., переробл. і доповн. Київ: Алерта, 2020. 644 с.
 7. Захарова О.В., Джиквас А.О. Соціальна і демографічна статистика: методичні рекомендації до практичних занять. Черкаси: ЧДТУ, 2020. 30 с. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1073>
 8. Іванісов О. В., Лебединська О. С. Демографія: методичні рекомендації. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 62 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27820>
 9. Колосок А. М. Статистичний аналіз соціального захисту населення у територіальних громадах. *Вісник Humanitas*. 2022. № 1. С. 152-158. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.1.22>
 10. Костецький Я. І. Соціальна статистика: навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2011. 303 с.
 11. Костюк В. О., Мількін І. В. Статистика: навчальний посібник. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. 167 с.
 12. Кушнір Н.Б. Статистика: навчальний посібник. Київ: ЦУЛ, 2019. 208 с.
 13. Малиновська Н. Л. Соціальна та демографічна статистика: методичні вказівки. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 48 с. URL: <https://dspace.chmnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/705>
 14. Пирожков С. І., Рязанцева В. В., Моторин Р. М. Статистика: підручник. Київ: нац. торг.-екон. ун-т, 2020. 328 с.
 15. Щурик М.В., Ключенко А.В. Статистика: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 274 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/34127>
 16. Dziamulych M., Petrukha S., Yakubiv V., Zhuk O., Maiboroda O., Tesliuk S., Kolosok A. Analysis of the socio-demographic state of rural areas in the system of their sustainable development: a case study of Ukraine. *Scientific Papers Series Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development*. 2021. Vol. 21, issue 4, P. 223 – 234. URL: http://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.21_4/Art26.pdf
- Інтернет-ресурси*
17. Головне управління статистики у Волинській області. URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua/>
 18. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
 19. Державна служба України з питань праці. URL: <https://dsp.gov.ua/>
 20. Державний центр зайнятості. URL: <https://www.dcz.gov.ua/>
 21. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
 22. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/>
 23. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>
 24. Social Statistics Commons URL: <https://network.bepress.com/social-and-behavioral-sciences/social-statistics/>